Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Ignacio Larraia Etxaide

Odieta, Nafarroa (1904)

Aurkibidea

Biografia

Odietako Ziaurritz herrikoa. Aita bertakoa zuen eta ama, berriz, baztandarra, Almandozkoa.

Zintak

ODI-004

- **Proiektua**: Koldo Artola: Ziorditik Uztarrozeraino
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Artola Kortajarena, Koldo
- **Data**: 1986-01-01
- **Iraupena**: 8 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea**: Artola Kortajarena, Koldo

ODI-010

- **Proiektua**: Solstizioen inguruko ospakizunak Nafarroako zenbait hizkeratan emanak

- **Elkarrizketatzailea(k)**: Artola Kortajarena, Koldo
- **Data**: 1986-01-01
- **Iraupena**: 5 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea**: Aranzadi elkartea

Pasarteak

1. Iruñeko feriara, oinez

- **Erref**: ODI-004/001
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:02:25
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Iruñera oinez sarri joan izan dela dio. Baita feriara ere, aberearekin.

Transkripzioa
- Iruñera joan izan zara oinez?
- Ba, aunitz aldiz!
- Nondik?
- Anotzen barna... Makirriäin ta polborin.
- Hara, e?
- Polborin, tzuzen-zuzena emendik; e... iru, zazpi kuarto, kuarto... ordu.
- Bai? zazpi kuarto ordutan?
- Bai, ah, gainberetan laxterka, e? Makirräindik Anotza? ordu erdie, ta Anoztik, emen, bezte ordu erdie?... eskasa.
- Eta aberearekin joan izan zara inoiz?
- Bait ere! baite feriera ere, idieki, bai.
- Eta nolakoa zen feria hura?
- Pues, orduen? bazen gaitze Ostitzen, ta... kutsetzeko bia-, kutsetzeko beldurre bazen, ta Beltzuntzen barna yoan Iruñera, San Migel egunëan, ielki, bai, aittaki.
- Sanferminetako feriara?
- San Migel! badu e bezte ferie bat; San Migel egunian? bertze pet ze... ferie bakarra egiten tzen-da Iruñen.
- Eta zer eramaten zenuten?
- Abriak, idiek, tzokorrak... aratxiak, denetaik...
- (Berriemailearen lagun bat:) Beiak...
- Eta jendea zer, leku askotatik etortzen zen?
- Nafar, Nafar guzietaik, bai; Roncal, val Roncal ta val de Goñi te... ta guzietaik!
- (Laguna:) Sí, sí, sí; Etxarren ¿conoces?
- Bai, bai, Irurtzun ondoan; eta ongi saltzen zenuten?
- Ah, denetaik, guk; saldu gabe itxea karri’re bai...
- Eta sanferminetan egiten den feria, zuk ikusi duzu?
- E?
- Erraten dute valenziano aunitz etortzen dela eta...
- Aunitz, peño lenao izeten tzen iru egunez, ferie ori, sanpermiñetan, ta

orai e(z), egunez bakarra izeten da, San Peñi egunian.
- (Laguna:) Sí, ahora... ahora la feria se hace, se hace todos los días se hace, en casa y donde quiera.
- Semia juan tzen aurten ere, San Fermiñ egunian, bazkaizik ya torrie zen, beño, erran tziren, aixkide bat baduu, tratante bat eta...
- Axier bat? (gaizki ulerturik)
- Aixkidea, ta, bazituela... kuadrille beño, itxean saldu zituela denak, bezperan salduek; ahora, Iruñera? entregatzera.

2. San Urbano eguneko giroa

- **Erref**: ODI-004/002
- **Iraupena**: 0:02:21. **Hasi**: 00:02:25. **Bukatu**: 00:04:46
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:
Gaskueko San Urbano eguneko giroa. Apaizaren inguruko kontuak.

Transkripzioa
- Gaskuko San Urbano famatua da hemen, ez?
- Bai, bai, bai, bai... oräi konpondue da! baduu apez koxkor bat oai torri berrie ta, lengo, lenengo apezai ken diote? ta berak, telle-... telletue berri ein dio, ta... bobedagaiñe, neski, konpondue du, ta oain eskia, eskumuturre autsii tauke, eskaleratik... bota dena, altxatu men e.
- Hara, erori, e?
- Bai, erori men da.
- Eta nongoa da apez berri hori?
- Ori... Estella erriköa.
- (Laguna:) Abarzuza.
- Orduan ez da euskalduna; eta zein herritan dago?
- E... Iruñeti tortzen da, Iruñeti tortzen da yayetan.
- Meza ematera eta?
- Iru erri baitu emen: au, Erripekua ta Latasakua, ta apez pollite da.
- Eta nola egiten zen lehen San Urbano eguneko festa? leku aunitzetatik etorri eta paratzen zituzten beren tendereteak eta hola, ezta?
- Bai, bai, aunditz; orai ere bai.
- Zer gauzak paratzen zituzten? haizkorak eta zer bertze?
- Denetaik, aizkorak eta yoaliak eta... aunitz gautze!
- Aber zer bertze, ia oroitzen zaren...
- Umerrie ere bai!
- Hori jateko...
- Yateko, et’taberna at, ta gero karameluak eta oiek... baëa arfat (?), badago neski Ramona, or men tzen aurten ere, orei... duena...
- (Laguna:) Iruñekoa da ori, e?
- Bada berrogeitamar urte, bai? ba, igual? ibiltzen dela emen, egin tzuen lizenzia ori, al valle, unguru oi... mutikuek erraunte, or tzela aurten ere.
- Eta meza-eta egiten zen, ezta?
- Bai, bai...
- Eta euskaraz konfesatu ere bai, ez?
- Bai, denetaik, denetaik. Oi, euskaraz oräi iteunte? meza nagusie ere bai, euskaraz, bai.

- Baina etorri berri horrek ez du euskaraz jakinen...
- Ez, orrek ez; amabietan neski zen, meza nagusie? ta... euskaraz men tzen, gure etxekuandria an tzen, semia’re an tzen, bai...

3. Belateko lapurren urkamendua

- **Erref**: ODI-004/003
- **Iraupena**: 0:03:14. **Hasi**: 00:04:46. **Bukatu**: 00:08:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

Laburpena:
Gipuzkoa eta Nafarroako muga-zaintzaileak. Bide-lapurrak Belaten. Urkamendiak ekarri omen zuen lapurren amaiera.

Transkripzioa
- Hemen bazen kontu zahar bat, inoiz leitu dudana, ‘El Brujo de Anozibar’ edo... aditu duzu zerbait Inazio? Brujo de... zea, Anozibar? e... Anozibarko kontue, ez zan brujoan kondaire, ez.
- Ez? nolakoa da?
- Lapurrek baziren, lapurrek...
- (Berriemailearen laguna:) Oye, pero brujo también habría habido, aparte de aquellos ladrones... aparte; ya tiene razón éste, ya.
- Lehenbizi zu oroitzen zara... de unos ladrones ¿no, Inazio?
- ¡Nooo!... he leído algo, he leído; por ahí estará un librico, en casa tenía yo, ya se ha perdido.
- Eta ez zara oroitzen zer erraten den hor edo?
- Ori... oiek ziren... Gipuzkoako... fronteran ziren mikeletiak! ta emen ziren, berriz, beztzen... izen bateki! Lantzen... ¿no tenían aiek?... guardianiak!
- Eta ixtorioa nola gertatu zen?
- Ta, aiek? orduen baitziren, nola erraten da euskaraz oräi... a los arrieros ¿cómo se llamaba?
- Mandazaiak edo...
- Mandazaie pai, ta, Belate...-ko... oiana pasteko, artze(n) zuten Lantzen, giek, ta giek tziren oiek, lapurrek, ta ken tzitioten krixme guziek, euzki gañera.
- Zer guziek, krismek?
- Dirue, dirue...
- Nola erran duzu, krisme?
- (Laguna:) Todas las crismas...
- Ah, krisma erraten da, e?
- Bai.
- Hori da kontua? eta gero, handik bertzeko zer?
- Gero... akabatu ziren kuadrille oik, akabatu zien; bat alde batetik, bestzea bestzetik eta, lapur... in tzuten lekue? sententzie tor tzelaik? Juzgaduti? an paratu zuten... lepazure moztu, te... tzilintzen, burue, ta Anoziberkoa... torri, torri zelai? ne abuelok erraten tzien neri... bizerra atra in tza-, atra zaiola terribliago!... il t’ondöan, bizer bat aundie, e? arront aundie bizerra.
- Hildakoari, e?
- Bueno, nik e... etzaket geiago erran, atsak apurätzen zaide oai ere, apats, (zuzenduz:) atsa(k) apuretu neri.

4. Ziaurritz: San Juanetako oroimen urrunak eta Aingiriturrirako joera

- **Erref**: ODI-010/001
- **Iraupena**: 0:05:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:05:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:
San Juan bezperan sua egiteko ohitura. Aingiriturriko urarekin fedea.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-01

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com